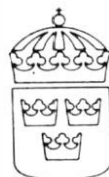

Motion till riksdagen

1988/89:Fi206

av Lars Sundin (fp)

Slopande av löntagarfonderna

Mot.
1988/89
Fi206–212

Löntagarfonderna har nu funnits i fem år och deras värde uppgår idag till bortåt 20 miljarder kr.

Inget av de många olika mål som ställts för fonderna genom årens lopp har uppnåtts. Inget nytt riskvilligt kapital, inget större inflytande för löntagarna, inte lägre lönekostnadsutveckling, inte tryggare pensioner osv.

Härtill kommer att kommuner och landsting under den tid fonderna tillförs medel, enligt beräkningar av SCB, måste betala ungefär 1.500 milj. kr. Dessa pengar kunde givetvis använts på annat sätt. Exempelvis motsvarar kommunernas årliga inbetalning på ca 130 milj. kr. i dagens penningvärde kostnaden för 5.000 daghemsplatser, hemtjänstservice åt ca 11.000 personer eller 1.200 vårdplatser på ålderdomshem. Landstingens årliga betalning om ca 80 milj. kr. motsvaras av 500 sjuksköterskor, 2.000 höftledsoperationer eller drygt 8.000 starroperationer.

Fonderna infördes mot svenska folkets vilja och därtill med mål som de inte uppfyllt. Fonderna kan alltså utan saknad (förutom av ett fåtal fondsocialister) avskaffas. Fondernas medel kan härvid användas på olika sätt.

Det har framförts att medlen bör återbetalas till företagen. Det skulle emellertid vara svårt rent praktiskt – alla företagens deklarationer från 1983 fick då göras om. Därtill kommer att företag bytt ägare, gått i konkurs och att löntagarna förutsatts minska löneanspråken p.g.a. fondernas existens.

I stället bör avkastningen på fonderna användas till åtgärder på viktiga men eftersatta områden. Det är först viktigt att konstatera att fondernas medel inte går att realisera utan avsevärda problem på börsen, och att det därför bara är fondernas avkastning som i praktiken är disponibel. Avkastningen torde uppgå till ungefär 2–3 miljarder kr. per år.

Det går att identifiera ett flertal eftersatta områden där det också skulle gå att uppnå stor folklig uppslutning kring användandet av fondavkastningen.

Ett första är *vården*. Det finns stora brister i vården som torde kräva relativt stora investeringar. Gruppboende för dementa, eget rum på långvården för dem som vill och investeringar för att åtgärda köerna är några mycket angelägna exempel.

Ett andra område är *miljön*. Omedelbara åtgärder måste vidtas för att rädda en rad av världens hotade regnskogar och andra naturområden i u-länder. Många av de länder där naturen är hotad har stora utlandsskulder. Genom "debt for nature swaps", dvs att en andel av landets utlandsskuld köps upp till marknadsvärde och skänks till miljö- eller biståndsorganisatio-

ner som i sin tur får ersättning av det skuldsatta landet i form av naturområden, kan dessa områden räddas.

Mot. 1988/89
Fi206

Ett tredje användningsområde för fondmedlen är att använda avkastningen till *forskningsändamål*. För att bevara forskningens frihet bör inget särskilt område pekats ut, utan all forskning bör komma i fråga.

Hemställan

Mot bakgrund av vad som i motionen anförs hemställs

1. att riksdagen beslutar att avskaffa löntagarfonderna,
2. att riksdagen uppdrar åt regeringen att till riksdagen återkomma med ett förslag till användning av löntagarfondernas avkastning i enlighet med vad som anförs i motionen.

Stockholm den 23 januari 1989

Lars Sundin (fp)